

ספר מענה לשון

והוא קשור נמרץ ונאה ללמד

לתלמידים דרך קצרה :

כולל חכמת הרקדוק שם פועל

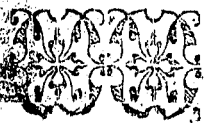
מורה :

לה חרץ וסולג' קצרה
קצרה כה לערסו העוההו ככאוההיכלטלן

נדפס באמשטירדאם :

בבית מנשה בן יוסף בן ישראל

שנת עזיזמרת יה

השואים

הנחיים הם כל הבאים בלי סברה מניעה אותם שהם
רוב הנמצאים בספרי הקדש ואולם הסבות אשר
ניעוהו הן חמשה האחד בואו בראש מלה כמו וידיים
באשית מאורות וזולתם כי אין כח כלשון להבליעו בלי
קדימת תנועה אחרת והב' כבואו אחר שוא קודם
לו כמו ימש ילפיו שהראשון נחוה שנית נע וזה יוקן
כששני השואים הם באמצע המלה אבל כשהם
בסוף שניהם נחים כמו וישתבד והסברה בזה כי אלו
היה הב' נע במשפט ימשך לנו מזה זרות מבואר
הביטול כי היינו באים לבטא שני שואים כאחד כי
באו יפת אלהים שלשה שואים כאחד ואי היינו מניעים
השוא האחרון והשוא סגול שבמלת אלהים
הנמשכת ימצאו שני שואים נעים יחד והג'
השוא הבא באות דגושה כמו תמיני מקריש וזולתם
שבח הדגש עמידה ויחזק אותו והד' הבא אחר
מחמשה תנועות גדולות אשר סימנם

*Bibliotheca
Paphlagonica*

מפוח וכפרתו שיהיה החירק ביד כמו ^{ביראני} שורק
 פלמורה צרי וילכו חולם גפלים קמץ רחב ^{שחתי} ולפי
 שהקמץ ישתנה לחטוף כמו ^{הקמץ} בהיות השואנה
 הושם מתג אחד תחתיו כשצריך שיורחב ואזינוע
 השוא כמו ^{שמש} והה כשתבאנה שתי אותיות
 דומות השוא הבא על הראשונה ינוח כמו ^{תללי הנה}
 וזולתם כל השואים הבאים במקרא בלי סבה אחד
 טאלו הותנה ;

חמשה

מוצאות יש לאותיות אהיה בגרון
 גיכך בחיך דמלנת בלשון זסצרש
 בשינים בוסף בשפתים !

הא

הידיעה משפטה בפרתח ודגש באות
 הנמשכת זולת אם תהיה אחד מאותיות
 הגרון שאז להיזרתה עלולה מלקבל דגש תנקד
 בקמץ שהוא הפתח הנהוג והדגש שהיה ראוי לבא
 באות הנמשכת תחתיו ובפרט באותיות אע כי
 באותיות הה לפעמים לא ישתנה הפרתח ויחסר
 הדגש וגם כן בא קמץ כשהנמשכת היא ריש
 מפני שכולם אינם מקבלים דגש וכן כאשר תבאנה
 אותיות כלב שמשפטן להנקד בשוא להוהרת על

הא

הא הידיעה תחסר ההא וישאר הנקוד שלה שוא
 הפתח באות המשמשת ואם האות הנמשכת
 מהאותיות המקבלות דגש תדגש כמשפטה
 ואם היא מהאותיות הגרון יצטרף הדגש עם
 האות המשמשת וירתהפך הקמץ על המשפט
 הקודם ונאו ^{בשמים הקרה קמים הנה לתקורה}

בשלמותם לרזרות על אמתתם ולפעמים ינקדו
 אותיות כלב בבואם על אותיות הגרון בסגול
 תמורת הקמץ שהיה ראוי לבא ובפרט באותיות
 החע כמו ^{בשם קמיו לחסם} וברתאי שרתאי
 האות גרונית קמוצה כדי להקל בתנועות וההא
 כשתבא לתימה ושאלה תנקד בשוא ובפתח ורפי
 אחריה זולת כשתבא על אחת מאותיות הגרון וגם
 הריש עמהן כי אז יסור השוא וישאר הפרתח לבדו
 כמו ^{האלהים אני} ולפעמים בסגול לבדו שהוא פתח
 קטן תמורת הפתח הגדול כמו ^{האנכי הידיה}

ואז הן הברל בין אלו הנקודות בסגול אל
 הבאות כן לידיעה רצוני לומר להא הידיעה כמו
^{קמץ} וגם כן ^{קמיו דגש} כי אם מהענין וכן אם

ימשך

ימשך אחריה שוא באות הנמשכת אז תנקד בפתח
לבדו כמו השקנה היא ^{הקמתים} וזולתם לפי ששני
שואים לא יתכנו בראש מלה לעולם :

כל

בגד כפת דסמיק לאהוי רפי בר ממפיק
ומפסיק ודחיק ואתי מרחיק : מפיק הוא
כל תיבה שסופה אחד מאותיות הוי שנוצא אותה
במבטא כמו ^{בגדה פשים} ^{לפתי תפסח} ודומיהם :

מפסיק הוא כל תיבה שסופה אחד מאותיות אהוי
ויש בה טעם מהמפסיקים והם קרני פרה רתירצה
והוא שבא בצד ימין כי בצד שמאל אינו מפסיק
כמו ^{ויקחו אליו פדה} רפי גריש שני גרישין

רביע זקף גדול זקף קטן קדמא זרקא סגולתא פסק
תביר טרחא יתיב שלשלת ארנח סוף פסוק
ובשלשה ספרים שסימנם אמרת והם איוב משלי
תהלים לא יפסיק הטרחא כי אם בבואו בראש
התיבה ודחיק הוא כל תיבה שסופה אחד
מאותיות אהוי והיא נקודה במקף ואחד מהן זעירא

כמו ^{מח פרוני} ^{מח קצע} וזה יובן שתהיה האות
מאחוי נקודה או פתח או סגול לא זולת זאת
מרחיק הוא כל תיבה שיש בסופה אות ה והטעם

באות

באות שלפניה כי אז אות בגד כפת הנמשכת
דגושה לדוחק התנועות כמו ^{ואעשה כס} ובתנאי
שלא יהיה הטעם באות השני מהתיבה בעלת בגד
כפת וכן אות ה הבא בכח התנועה הגדולה
תדגש אות בגד כפת הנמשכת כמו ^{תקחת פסח}

שהיא באה מכח הקמץ כאילו היה כתובה בפועל
ואלולי שהוא אתי מרחיק היתה הפארפויה וצריך
שיובן שאם היא נוספת והיא נקודה בפרח אז
קמץ אז תדגש אות הבגד כפת אבל אם היא
שרשית תרפה כמשפטה כמו ^{וישעתי} וזולת אם
היא השרשית תנקד בסגול כי אז תדגש אות

הבגד כפת כדון ה אתי מרחיק כמו ^{תעשה פלא}
אבל ^{עשה פלא} לפי שהשין הבאה על ההא היא
בצדי לפי שהוא מלך והמלכים אינם מקבלים שחד
הפא רפויה ואם יבאו בתיבה בעלת הבגד כפת
שתי אותיות מהן דומות או שתיהן ממוצא אחד
והראשונה בשוא אז תדגש אות הבגד כפת אעפי

שלא ימצא שום מבטל כמו ^{קטנת כפר איש} מפני
שהן דומות כאחד וכן אשר הן ממוצא אחד כמו
^{ואבנה בקרעתי} ואם תקדם לתיבה שראשה אחת

מאותיות

2

מאותיות בגד כפפת אלף בסוף התיבה הקודמת
והיא נמשכת אחר שוא נח תדגש אות הבגד כפפת
כמו ^{בגד} וזולתו ואותיות ^{אוי} יורגשו תמיד
במבטא אֵעֵפִי שלא תבאנה במכרתב כמו אמרו
וזולתם ונמצא מהן נעות או מורגשות
במבטא אֵעֵפִי שֵׁיִן נכרה ברת כמו ^{שמי} ^{יבני}
שנבטא אותה באלף גנובה וכן ^{ישלם} שנבטא
היוד אֵעֵפִי שאינה כתובה וכן ^{באל} שלשה פעמים
ביחזקאל פרשה יד כי כל דניאל וזולתם
כרתובים בידו

חלקי

כל לשון הראשונים הם שלשה וסימנם
שפמה רצוני שם פועל מלות הטעם
גדר השם הוא מה שיורה על ענין ולא על זמן מאי
זה מין שיהיה ונחלק לד' ראשים שם העצם שם
התואר שם היחס ושם המספר שם העצם שמים
ארץ נשמה ודומיהם שם התואר צדיק רשעה חכם
סכל שם היחס ישראלי עברי מצרי אדומי שם
המספר אחדים עשרות מאות אלפים רבבות גדר
המלה שהיא לק שדולחבר בין השמות או הפעלים
והיא בעצמה לא רתורה לא על עניין ולא על זמן
ודמיון

ודמיון כל זה אומרנו ראובן הבית או שמעון הגג
פי הרכבת גזרות או לא תורה דבר מובן כלל ואם
נשיל בכל אחד מלה מתיחסת בין שני השמות כמו
מלת תוך או על ונאמר ראובן תוך הבית או שמעון
על הגג נשלמה הגזירה והיתה ההוראה שלימה
גדר הפועל הוא מה שיורה על ענין ועל זמנו יחיד
עבר או עתיד כמו אם נאמר ^{שמי} הנה במלה הזאת
יורה על ענין השמירה ועל זמנו שהוא העבר לזכר
הנסתר וכן ^{ישמי} הוראתנו ענין השמירה וזמנו
שהוא עתיד לזכר הנסתר וההקש בשאר ולפי שכל
הדברים נמשכים אל הזמן שבו יהיה כל הוה והיו
כל חלקי הזמן והם עבר הוה עתיד הורכב כל בנין
מהם עם כל הנדברים האפשריים במציאות ולתשלים
הביאור נאמר כי כל מה שיפעל האדם לא ימלט
מהיותו יחיד או רבים יחידה או רבות וכל אחד מאלו
נסתר נמצא או מדבר בעדו ונתחיל מחלק הענין לפי
שהוא יותר אמתי במה שכבר חלף ונשלם עניינו

חטור הראשון נקרא בנין חקל

העבר פְּקַד פְּקַדְתִּי פְּקַדְתָּ פְּקַדְתֶּם
פְּקַדְנוּ פְּקַדְתֶּם פְּקַדְתֶּן:
ב א 2 הבנוי

המקור והושם באמצע הבנין להזירתו כמו יסוד
 ופנה שממנו יוצאים כל חלקי הפעלים רצוני שכל
 השמות אף אם יהיו מהגזרים לא יתיחסו אל הפועל
 ואמנם המקור יתיחס אל הפועל ולכן קראוהו שם
 הפועל המאמתים והמדרקקים ונאמר פקוד ואים
 אותיות בכלם בפקוד בפקוד בפקוד ובאה
 מלת מפקוד דגושה להורות על כס מן ולכן הושמה
 בזה הבנין אף שאין מטבע לקבל דגש לפי שהוא
 מקרי בו : אחר זה הושם הצוני להיות מרדמה
 לעתיד לפי שלא יצור האדם על מה שכבר נעשה
 ולא על מה שיהא עשה אבל על אשר עדין לא
 נעשה ואין בו כי אם ארבעה נדברים שהם יחיד
 ורבים יחידה ורבות וכלם נמצאים כי לא יצור
 האדם את אשר אינו עמו במעמד וגם לא יצוה את
 עצמו ונאמר ליחיד פקוד ורבים פקוד ליחידה
 פקדי ולרבות פקודנה או פעלנה : באחרונה יסע
 העתיד כי הוא החלק הבלתי נשלם מהזמן והוא
 על סדר יחיד ורבים יחידה ורבות כקודמים וזאת
 שבהיק העבר שמרנו סדר נסתר נמצא מדבר בשי
 לפשיטות האבן הראשה מאות שמושית שומרות

זה היחס ובוזה החלק נשמור סדר מדבר בעדו נסתי
 נמצא להמשך אחר איתיות איתן כי כל זה החלק
 נכלל בהם מבלעדי אות אהרת ונאמר לזכר המדרי
 בעדו אפקוד לנסתר יפקוד לנמצא תפקוד לרבים
 המדברים בעדם נפקוד לנסתרים יפקודו לנמצאים
 תפקודו למדברות בעדה אפקוד כמו לזכר כי תמיד
 הם שוים כמו שקדם ואין צורך לשנותו לנסתרות
 תפקוד כי כן סגולת התיו בלשונינו להורות בחלק
 העתיד על הזכר הנמצא ועל הנקבה הנסתרות
 דמיון ותאמר יינו לנקבה הנסתרות לנמצאת תפקדי
 למדברות בעדן נפקוד כמו לזכרים ואין צורך
 לשנותו לנסתרות ולנמצאות תפקודנה דמיון
 ותאמר יינו לנסתרות יסע השני לנמצאות
 נמצא שבהכאת הארבעה הנדברים עם שלשה
 מיני מצואותם יעלה המקובץ במספר שנים עשר
 וכשחסרנו מלת אפקוד להשתוותה לזכר ולנקבה
 ומלת נפקוד שהיא שוה לזכרים ולנקבות ומלת
 תפקודנה שהיא שוה לנסתרות ולנמצאות נשארו
 תשע אבנים והי אפקוד יפקוד תפקוד יפקודו
 תפקודו תפקוד תפקדי תפקודנה והונח זה הבנין

ראשון לכל הבניינים לחיותו יותר קל מכלם
אין בו אורת נוספת וזולת המשמשות לסימן
הנדברים וגם אין בו דגש שוכבד קריאתו
כמו הנמשכים :

חטור חטני נקרא בנין נפעל

העבר	נִפְקַד נִפְקַדְתָּ נִפְקַדְתָּי נִפְקַדְתָּם
	נִפְקַדְנוּ נִפְקַדְתָּם נִפְקַדְתָּן :
התאר	נִפְקַד נִפְקַדִים נִפְקַדְהוּ נִפְקַדְתָּם נִפְקַדְתָּן
המקור	הִפְקִיד וְעַם אוֹתוֹת כֻּלָּם
	בְּהִפְקִיד בְּהִפְקִיד לְהִפְקִיד מִהִפְקִיד :
הצווי	הִפְקִד הִפְקִדוּ הִפְקִדִי הִפְקִדְנָה :
הארתן	אִפְקִד יִפְקִד תִּפְקִד נִפְקִד יִפְקִדוּ תִפְקִדוּ
	תִּפְקִד תִּפְקִדִי תִפְקִדְנָה :

אחר בנין הקל יבא בנין נפעל לפי שעל הרוב מקבל
פעולתו ממנו ואבניו בעבר כמספר אבני הקל
וסדרים לא יתחלף זולת בנין סימן הבנין ואמנם לא
ימצא בבניו ממנו חלק פועל וחלק פעול לפי
שאמרנו שרוא נפעל והיה מאמר סותר את עצמו
ולכן לא יבואו בו כי אם ד' תוארים והם נִפְקִד בקמץ
כי בזה יבדל מהעבר שהוא פתוח זולת בהפסק כי

אז יובן מהענין לרבים נִפְקִדִים ליחידה נִפְקִדָה
בקמץ כי בזה יבדל מהעבר ליחידה הנסתרת
שזה יבא בשוא וזה בקמץ וכשיבא העבר ליחידה
הנסתרת בהפסק שאז גם הוא קמץ יבדל העבר
בבואו מלעל כמו אֶתְּחַלֵּף לֹא נִשְׁכַּח וְזֶה מִלְרַע וְיִמְנִי

אֵלֶימִס וְיִשְׁכַּח וְיִאֶמַר גַּב לְנִקְבָה נִפְקִדְתָּ וְלִרְבוּת
נִפְקִדוֹת הַמְקוֹר הַפְּקִיד וּבִאֵת הַפְּדוּשָׁה לְתִשְׁלוּם
עוֹן הַבְּנִין וְכֵן כָּל הַדְּגוּשִׁים הַנִּמְשָׁכִים מִקְרִיִּים בֹּדֵה
הַבְּנִין הַצּוּוִי לְיַחִיד הַפְּקִיד וְאִין הַבְּדִל בִּינוּ וּבִין
הַמְקוֹר כִּי אִם מִהַעֲנִין וְכֹלֵי וְצִרִיךְ לְדַעַת עֲבוּרָה
הַבְּנִין יֵשׁ שְׁלֹשׁ הוֹרָאוֹת הֵא הוּא שִׁתְּפַעַל מוֹלְרָהוּ
וְהוּא הַקֵּל וְהֵב שִׁתְּפַעַל מַעֲצָמוּ כְּמוֹ יִתְּקוֹדֵג שִׁמְלָה
מִקּוֹם הַקֵּל כְּמוֹ יִשְׁעִי וְכִפִּי הַהוֹרָאָה הַרְאֵשׁוֹנָה לֹא
יִתְּכֵן בּוֹ צוּוִי כִּי מֵה שֶׁהוּא נִתְּלָה בְּרִצּוֹן הוֹלֵלֵת אִין
הַצּוּוִי מִתִּיחַס וְאִפְשָׁר לְמַצּוּוֹה וְאִמְנֵם בְּעִתִּי הַ
הַהוֹרָאוֹת הָאֲחֵרוֹנוֹת יִפּוּל בּוֹ הַצּוּוִי וְעִלְיָהן בְּנִנו
אֲתוֹ הַעֲתִיד שׁוֹה בְּמַסְפָּר וְסִדְר לְעִתִּיד הַקֵּל וְלֹא
יִתְּחַלֵּף כִּי אִם בְּנִקִּיד וְיִאֶמַר אִפְקִד הָאֵלֶף בְּסִגּוּל
לְהַבְדִּילָהּ מִיּוֹד הַנִּסְתָּר שְׁלֵא יִתְּחַלֵּף בְּקִרְיָה וְהוּא אִף
אִם מִשְׁפָּטָה לְהִיּוֹת בְּחִירָק כְּמוֹ שֶׁתּוֹרָה מֵלֵת אִיִּי

ישאר האבנים כלם בחירק יפקד תפקד ופון
חסור השלישי נקרא בנין פעל הדגוש

העבר פקד פקדת פקדתי פקדו פקדתם
פקדנו פקדה פקדת פקדתן
מבניני הפועל והפעל

הפועל מפקד מפקדים מפקדה או מפקדת
מפקדות

הפעל מפקד מפקדים מפקדה או מפקדת
מפקדות

המקור פקד ועם אותיות ככלם
בפקד בפקד

הצווי לפקד מפקד
פקד פקדו פקדי פקדנה
האיתן אפקד יפקד תפקד נפקד יפקדו
תפקדו תפקד תפקדי תפקדנה

זה הבנין נקרא כבר לפי שרוא כבוד בקריאתו
לכבר דגש רתו כי עין הלעל בו דגושה אם לא
תהיה מאות עלודה מלכבלו או מהנחים שיבא עוד
ענינם ונקרא גם בשמו בנין פעל הדגוש ורוא מ
מהבנינים הפועלים ועל הריב מטבע אלו הבנינים
וסגולתם שיהיה הבנין הקל שמד בעצמו וזה הדגוש

יוציאנו לשני וההפעיל לשלישי ונמצאו בדרכים
פעל ופעל ומשל הא אפקד ושפר ומשל הב אפקד ואם
עין הפעל תהיה מהאותיות הבלתי מקבלות דגש
תבא אז פא הפועל בצרי להגליד נח תמורת הדגש
כמו מאן קלעם ולא אחר הגש ואבני זה הבנין בעבר שוים
לאבני עבר הקל בסדר ובמספר ולא יתחלפו כי
אם בקלות ודגשות בבנוני נוספה הפס לסימן
הפועלים והפעולים ואין הרפרש בין רצווי ליחיד
מהמקור כי אם מהענין

חסור הרביעי נקרא בנין פוקד

העבר פקד פקדת פקדתי פקדו פקדתם
פקדנו פקדה פקדת פקדתן

התואר פקד פקדים פקדה או פקדת פקדות

המקור פקוד ועם ככלם בפקוד בפקוד לפקוד מפקדי
האיתן אפקד יפקד תפקד נפקד יפקדו
תפקדו תפקד תפקדי תפקדנה

זה הבנין נקרא שלא נזכר שם פועלו מהדגוש לפי
שלעולם יקבל פעולתו מזולתו והוא הדגוש ולפי
שגא שיתפעל מעצמו וזולתו נבדל ממנו ובלרתי
נזכר עמו נקרא בזה השם כי הנפעל כבר יתפעל

מעצמו לפעמים ואז יהיה הפועל דבק עם הפועל והוא
 הוא מה שלא ימצא בזה לעולם וסדר אבניו ומספרם
 כאבני עבר הקל ונאמר פקד וכולי המקור פקוד
 כמו נכ ונכתי ואין בו תלק צווי לסבה שקדמה כשהוא
 גפעל מזולתו ויבא הבנין הזה כלו העבר המקור
 והעתידי בשורק או בקמץ חטף זה בהיות עין הפעל
 מאותיות מקבלות דגש כמו כלל תפלות אך בהיות עין
 הפעל מאותיות הרפיון ישוב השורק לחולם כמו

במקור וישטח במים

חשור החמישי נקרא בנין המקור

העבר
 הפקיד הפקדת הפקדתי הפקידו
 הפקדתם הפקדנו הפקידה הפקדת
 הפקדתו
 הבנוי
 מפקיד מפקידים מפקידה או מפקדת
 מפקידות
 הפועל
 מפקד מפקדים מפקדה או מפקדת
 מפקדות
 הצווי
 הפקד הפקידו הפקיד הפקדנה
 המקור
 הפקד ועם אותיות בכלם
 בהפקיד בהפקיד להפקיד מהפקד
 האיתן
 הפקד הפקד הפקד הפקדנה
 זה
 הבנין נקרא שלא נזכר שם פועלו מהנוסף
 האיתן

האיתן
 אפקיד יפקיד תפקיד נפקיד יפקידו
 תפקידו תפקיד תפקיד תפקידנה
 זה הבנין נקרא הכבוד הנוסף להבדילו מהדגוש לפי
 שאותו הבנין הכבדות מתיחסת להגשותו וזוה
 הכבדות מתיחסת לאות ה הנוספת לפימן הבנין
 ולעולם תבוא הא הבנין בחירק זולת אם תהיה פא
 הפעל אות גרונית כי אז תבא בפתח או סגול כמו
 ואת השם העברי והעברת שופר ולפי שזה הבנין הוא פועל
 ומטבע להיותו יוצא אם לא על המעט ימצא בו
 חלק פועל וחלק פעול ובכלם מם נוספת ופתוחה
 להורות על ה הבנין הנעדרת ואין הבדל בין המקו
 לצווי היחיד כי אם מהענין

חשור השישי נקרא בנין המקד

העבר
 הפקד הפקדת הפקדתי הפקידו הפקדתם
 הפקדנו הפקדה הפקדת הפקדתו
 המקור
 הפקד ועם אותיות בכלם
 בהפקד בהפקד להפקד מהפקד
 האיתן
 אפקד יפקד תפקד נפקד יפקדו תפקדו
 תפקד תפקד תפקד תפקדנה
 זה
 הבנין נקרא שלא נזכר שם פועלו מהנוסף
 לסיבה

האיתן

אֲתַפְקֵד יִתְפַּקֵּד תִּתְפַּקֵּד תִּתְפַּקְדוּ
יִתְפַּקְדוּ תִתְפַּקְדוּ תִתְפַּקְדוּ תִתְפַּקְדוּ
תִתְפַּקְדוּ:

הבנין השביעי בלשון השלמים הוא ההתפעל ויש בו
הא ותיו נוספות לסימן הבנין ולפי שזה הבנין לא
יתפעל מזולתו לעולם כי אם מעצמו ולא שיהיה
פועל לפעמים כמו שחשבו קצת יבאו בו ד' תוארים
והצווי יבדל מהמקור מהענין לבד וצריך לדעת
שבאיזה שרש שתהיה פ"ה הפעל שלו אחד מאותיות
זסצז שהן הנקראות אותיות השריקה תקדם פ"ה
הפעל שלו לתיו ההתפעל כמו ^{אשתקרה מסתלל} וזולתם
באותיות סש ואמנם עם הצדי תהפך תיו ההתפעל
לטי"ת כמו ^{יצדק יצטרה} ששרשם צדק ציד וזולתם
ועם הזי"ן תבא דלת במקום תיו ההתפעל אף שלא
נמצא כי אם בלשון התרגום כמו ידמנתון וגם רזל
הרגילו זה נזדקן הדין ודרך כלל שתמיד ישמור
זה הסדר בלשון זולת אחד שהוא ^{החשימנות} שב"ב כן
לבלר"ו הכביד בקריאת תיו ושני טיטין רצופות:

לסיבה שקדמה בפעל ולא נמצאו בו תוארים כי
אם המקור לבד ואין בו צווי לסיבה שקדמה בפעל
ולעולם תבא ר"ה הבנין בשורק או בקמץ חטף
כמו ^{והשלח ככין מקדשו} הקדרת מנחה נגסה אמנם זה יובן
בהיות פ"ה הפעל מאותיות המקבלות דגש א"ך
בהיות מאותיות הגרון לפעמים תבא ההא נרחבת
בקמץ כמו ^{אפלאה התנבח} והמקור גכ"בא עם אותיות
הגרון על שני פנים האלה ואמנם הבנין המרובע
כבר הוסכם מחשובי המדקדקים שלא יבא
באמירות כי אם בנחי העין ושם נשיגרו ונזכר
סברתו כמו שיבא:

הסוד השביעי נקרא בנין התפקד

העבר

התְּפַקֵּד התְּפַקְדֵת התְּפַקְדֵתִי התְּפַקְדוּ
הִתְּפַקְדֵתִם הִתְּפַקְדֵנוּ הִתְּפַקְדֵה
הִתְּפַקְדֵתִי התְּפַקְדֵתִן:

הבינוני

מִתְּפַקֵּד מִתְּפַקְדִים מִתְּפַקְדֵה או
מִתְּפַקְדֵת מִתְּפַקְדוֹת:

הצווי

התְּפַקֵּד התְּפַקְדוּ התְּפַקְדִי התְּפַקְדֵנהוּ:
התְּפַקֵּד ועם אותיות בכלם

המקור

בְּהִתְּפַקֵּד
בְּהִתְּפַקֵּד לְהִתְּפַקֵּד מֵהִתְּפַקֵּד:

האיתן

מענה לשון

הטור השמיני נקרא בגין פועל ברובע

העבר

בוּנַן בּוּנְנָה בּוּנְנָה בּוּנְנָה בּוּנְנָה בּוּנְנָה
בּוּנְנָה בּוּנְנָה בּוּנְנָה בּוּנְנָה בּוּנְנָה

הבינוני

מְבוּנָן מְבוּנָנִים מְבוּנָנָה או מְבוּנָנֶת
מְבוּנָנֹת:

הפעול

מְבוּנָן מְבוּנָנִים מְבוּנָנָה או מְבוּנָנֶת
מְבוּנָנֹת:

הצוי

בוּנָן בּוּנְנָה בּוּנְנָה בּוּנְנָה:

המקור

בוּנָן ועם אותיות בכלם

בְּבוּנָן בְּבוּנָן לְבוּנָן מְבוּנָן:

האיתן

אֲבוּנָן יְבוּנָן תְּבוּנָן נְבוּנָן יְבוּנָן תְּבוּנָן
תְּבוּנָנִי תְּבוּנָנָה:

צדיק לדעת שבבנין המרובע נפלה מחלוקת בין
המדקדקים אם יש לו מציאות בשלמים ומה
שנתאמת אצל השוביהם האחרונים והמהזקים על
ידם שלא ימצא מרובע נכון כי אם בנחי העין ומן
הראיות הצודקות המוכיחות אמיתת זה שבכל נחי
העין לא ימצא כהן פעל הדגוש כי אין יכולת
בעיניהם לשאת אותו ולכן נכפלה בו הלמד כ
כאמרנו מן קוים קומים ומן בון בוּנָן וזולתם ומה שיאמרו

עד

מענה לשון

יב

עוד זה כי מהשלמים לא ידגש כי אם בנין פעל
הדגוש וההתפעל ומנחי העין לא ימצא כי אם
מרובע ואחד שבשלמים נשתתפו הדגוש והמרובע
בדגישות העין כשראנו שפנחי העין התדמו
המרובע וההתפעל בהכפל הלמד שפטנו בנרור
שחמרובע בהם ימלא מקום הדגש בשלמים ואין
לנו פה צורך לראיות אחרות וזה הווי המרובע
הנכון רצוני שהווי עצמי לאלו הנחים של עין
לתשלום הדגש הנמנע בהם ולפעמים על צד
ההשאלה יבאו מתדמים מעט ומההתפעל יותר
בשרשים הכפולים כמו לחתול עלינו שהיה ראוי לבא
פתוח לחתול בפלס להתפעל ועלל למכאשר עוללת לי
מהמרובע לחתול עלי לוחרשע מההתפעל וזולתם:

חלקי

הפעלים והם שלמים נחים חסרים
בפולים ואמנם נקרא שלם כל
פעל שלא תנוח ולא תחפר אחד מהשלש אותיות
השרשיות בשום חלק מחלקי הבנין אמנם הנחים
הם כל פעל ששרשו מאותיות האוי שהן הנקראות
אותיות המשך והנוח ומאלו יהיו לפעמים נחי הפא
ולפעמים נחי הלמד ולא איך שיודמן כי נחות הפא

לא

לא יהיה כי אם מאותיות אלף ויוד ונחות העין לא
יהיה כי אם בוי' או יוד ונחות הלמד לא יבא כי אם
בה ואלף ואך בבואו עם הה' שהיא האות השלישי
יקרא הה' נחי הלמד סתם וכשתהיה הלמד אלף
יקרא מבעלי האלף להבדילו מנחי הלמד וזה
כי נחות הלמד ה' יקרא במקצת האבנים במכתב
לבד ובמקצתם אף מהמכתב כי אם נאמר בנה
בונה יבנה תבנה וזולתם תמצא הה' במכתב ותנוח
במכתב ואם נאמר בנו בנייתם בנינו יבנו תבנו
וזולתם תפול אף מהמכתב והצד הצוה שלא תורגש
כלל בשום אבן מאבני הבנין ואולם כשלמד הפעל
היא אלף לא תחסר מכל הבנין כי בכל אבניו
תמצא לפעמים נחה במכתב ולפעמים תנוע אף
במכתב כי אם נאמר קרא קראת קראתי אקרא
תקרא תקרא וזולתם לא תורגש האלף אבל לא
תפול מהמכתב ואם נאמר קראו קראו קראו
קוראים קוראות יקראו תקראו וזולתם תורגש
אף במכתב ולכן יוחדו לכל הפעלים שלמדיהם
אלף זה השם ואמנם נחי פא אלף כמו אחז אמר
אכל וזולתם כי בעתיד מהם תנוח האלף פא הפעל
ונאמר

ונאמר יאמר תאמר נאמר וזולתם
ואמנם נחי פא יוד הוא כמו ירד ילד כי העתיד ממנו
יאמר ילד ילד ילד וזולתם ונחה היוד פא היעל
נחי העין ואו הם כמו קום קום קום וזולתם וביאלו
תנוח העין אף בעשירים ונאמר קם קמת קמתי
ובעתיד תנוח במכתב אעפי שתראה במכתב כמו
אקום יקום וזולתם ואמנם נחי העין יוד הם
כמו נף טיב וזולתם ומשפטים כמו נחי העין וזו
ושגה ונחי הלמד כבר זכרנום וצריך
לדעת כי אותיות אלו שהם אותיות הנוח לא יוחדו
בנחות כי אם על הדרך הנזכר שאם העין תהיה
אלף כמו שאל שאף פאב וזולתם יקראו בשם
שלמים ולא נחים וההא לא תבא לעולם באמצע
התיבה נחה ואם תהיה פא הפעל לא תנוח לעולם
והוא לא תהיה פא הפעל כלל שלא תתחלף בוואו
העטף או ההפוך וגם לא תהיה למד הפעל שלא
תתחלף בכנוי הנסתר הזכר וגם היוד לא תהיה
למד הפעל כי אם במקומות מעט מועד שלא
תתחלף בכנוי המדבר בערו
וכמה שצריך גכ לדעת כי לא כל הפעלים
ד א x 4 שלמדיהם

שלמדיהם הא יקראו נחי הלמד כי יש מהם שהם
מכלל השלמים וסימנם גנתה ! והם גבה
נגה תמה כמה לפי שלא תפול ההאולא תנוח בכל
הבנין כי נאמר גבה גבהת גבהתי וכו' וכן בעתיד
אגבה יגבה תגבה וכו' כן בשאר : ולפעמים
ימצאו פעלים מורכבים משני נחות כמו ירה יגרה
וזולתם שהם נחי פא ונחי הלמד ירא יצא שרהם
נחי פא יוד ובעלי האלף ארה אגבה זולתם שהם
נחי פא אלף ונחי הלמד ובוא נוא זולתם שרהם
נחי העין ובעלי האף ובלא רבים ואין צורך למרש
פי מאלו תקיש על השאר ואולם מה שיורכב
מהסרון ונחות יתבאר בהלק החסרים

ואמנם החסרים הם כל פועל שתחסר פא הפעל
מאותיותיו השרשיות בקצה אבני הבנין ובפרט
בחלק העתיד וההפרש בין החסרון והנחות כי
הנחות תורה עליו התנועה הגדולה כאמרנו מן
ירד ארד תרד כי הצרי הבא באות האיתן ימשוך
היוד פא הפעל ואמנם החסרון יורה עליו הדגש
כאמרנו מן נפל אפול יפול זולתם שנון פא הפעל
תבא פכת הדגש עין הפעל וכפי דעת קצת

החסרים

החסרים יבאו מאותיות לני ורניחו מאורת הלמד
לקח לתעוהנון היא מוסכמת מהכל והיוד בשרש
יצר יצק זולתם למוצאם קטנים אצור כקטן כי אצקמים על צמא
וכפי רובם לא יבאו חסרי הפא כי אם מהנון לבד :
ויש לדעת כי לא כל הפעלים שפאיהם נוון
יחיו מהחסרים כי כשרתיה עיניהם
גרונית לא תחסר הפא לעולם כמו נאין נאף נהל
נחל זולתם והסבה ידועת כי אחר שמדרג אלו
חסרים להשתלם בדגש העין ואותיות הנוון לא
יסבלוהו הוצרכו לדרוך מהלך השלמים :

ואמנם הכפולים מתדמים לחסרים בשיבוי
מכח הדגש כמו הם וירתחלפו מהם
בשאלו לא תחסר בהם כי אם עין הפעל וגכ
בשתדמת ללמד דמיון סבב תמס חלל זולתם
ויתחלפו אלו והחסרים מהנחים בשבחסרים לא
תחסר כי אם פא הפעל ובאלו לא תחסר כי אם עין
הפעל והנחים ינחו בכל אותיותהם השרשיות :

ומת שצריך לדעת שלא כל כפולי שרתי
אותיות מהשליש השרשיות יקראו בשם
כפולים כי אם מתדמה העין והלמד כי אם ידמו

הפא והעין כמו שששה דדה או הפא והלמד כמו
ששל לא יכני מהכפולים ומצאנו שרש אחר
שיחסרו בו הפא והלמד ואין עוד מלבדו והוא
שורש נתן ויוחד לו שם חסר הקצוות כאמרנו
ואיני תמה לי עתה טוב תתי איתך לה ודומיהם:

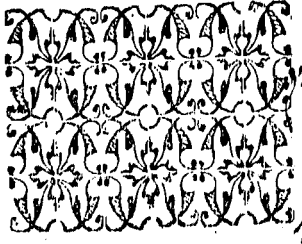
הדרך לידע שורש כל פועל ראשונה צריך
לדעת שהאותיות השרשיות הן פ"ח
ספר גזע צדק ואלו לעולם לא יהיו שמושיות כי
האחת עשר האחרות שסימנם משה כתב אלינו
פעמים שרשיות ופעמים משמשות ואחר זה המעט
מהגלוי כי הוא קצת עור נשקיף אל המלה
המבוקשת מציורה פועל שרנהיה ונניה ממנה
בהסכמה הפועל העבר מהקל לזכר הנסתר
שהיא האבן הראשה והוא השרש הנדרש ודמיון
זה כי אם נראה מלת ^{מפועל} נניה ממנה הזכר
הנסתר שהוא הנר והוא השרש וההקף בכל
הפעלים וזלת בנחי העין שלפי שהנסתרה העבר
מהם הוא משתי אותיות כמו קם שב וזולתם
והשרש צריך שיהיה משלש אותיות ברוב נצטרך
לבקש אותו במקור והוא קום שוב וזולתם נזהר
בהכלל:

הכלל הוא קיים תמיד לא יסור מכולם אף שיהיו
מורכבי הנחיות או החסרון והנחות כשלא יהיה מן
העין ובקצת שמות שלא נדע השרש מהם
באמיתות נעשה מהם הרבוי או הכנוי ואז נראה
אם הם דגושים נשפוט עליהם בהכפל העין והלמד
דמיון תוף או עם כי כשנאמר תופים או תופו תופיך
וכן עמים עמי עמך מפני דגש המם בעמי והפא
בתופים נדין ששרשם תפף עמם:

עד כאן שמענו מפי החכם הכולל בוצינא
דאורייתא הרב רבי יצחק עוזיאל נע
ולשלמות המלאכה ראיתי להעתיק
מלשון עברי אל ספרדי שמות
הדקדוק למען יקל לתלמידים
להבינם:

ויקר חמו אצבענו פי
דף לו (אחור עמ')

עדין חפזם
אל ידעו עתי יקוני
פעל הלפס אחר
נחבאט א' קמן
באין משפ ק
דול מץ

מענה לשון

נח קיאישנטי : נע פירנושיאוויל :
 מוצא פירנושיאשאון: הדיעה דימושטרטיוו
 ה השאלה אינטיררוגטיוו ויו העטף קונגוקטיוו
 ויו ההפוך קונורשינל כבד גראוי
 רפי לגירו הפסק פאווה
 שם נומברי מלה אדורביאו
 פועל גירבו סמוך רג'מין
 כינוי אפינו עבר פריט'ר'טיוו
 בינוני פארטישיפיאו פועל אקטיוו
 פעול פאשיוו תואר אגנומין
 מקור אינפיניטיוו ציווי אינפיראטיוו
 עתיד פוטורו נסתר טירשורה פירשונת
 נמצא שיגנדה פירשונת
 מדבר בערו פירמירה פירשונת
 יחיד שינגולר רבים פלורח
 חסר דיפיקטיוו מלא פורפיקטיוו
 כפול דופליקאדו שימושיות שירוייליש
 שרשיות ראדיקאלש חסרי האות הראשון שינקיפח
 חסרי האות האמצעי אפירויזיש
 חסרי האות האחרון אפוקופה

מענה לשון

נוספת פאראגויקה יוצא טראנשיטיוו
 עומד אינטראנשיטיוו:

תם ושלם שבח לאל בורא עולם ביום רביעי
 יא להודש סיון : הביאו אל
 הדפוס התלמיד נחמד ונעלה רבי יצחק נחמיה יצו:

ידמה אנוש בלתי לשוכב על:
 חבל בלי סלם וגם חבל:
 לכן צעדי בחרו לכם:
 כם תלכו בטח בלי חבל:
 קראו בכים קיש קיש קחו לכם:
 אותי מנת כוסכם וגם חבל:
 כי מיי מענה לשון:
 ידפא ויסיד ציר וכל חבל:

לעין עיני
 (חוד ושל חפית)
 נחמיה
 חבל
 קל

